

AGRÁRMINISZTERIUM

Közös Agrárpolitika 2023-2027

A magyar tejtermelők és tejfeldolgozók kilátásai

Dr. Feldman Zsolt

mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkár
Agrárminisztérium

X. Tejágazati online konferencia

Budapest
2022. február 23.

Helyzetkép

- **A tejtermelés 2010 óta 27%-kal nőtt**
  - **A tejhasznú tehén állomány 2010 óta 1,5%-kal nőtt.**
  - **A tehenenkénti átlagos tejhozam 2010 óta 25%-kal nőtt.**
  - **Tejből és tejtermékekből az önellátottság már megközelíti a 100 százalékot**
  - **A magyar folyadéktejek kiskereskedelmi részaránya 95%-ra nőtt (2014-ben 45%)**
-

Globális tejágazati előrejelzés

- **A tehenenkénti hozam és az állomány tekintetében is növekedés várható (FAO, EU Bizottság)**
  - **Erős globális kereslet várható a tej és tejtermékek iránt (elsősorban Kína)**
  - **Az EU a legfontosabb exportőr régió marad a tejtermékek tekintetében**
-

EU tejágazati előrejelzés

- **EU termelésnövekedés 2022-ben +0,6% (Európai Bizottság), az EU belső fogyasztásának emelkedése évi 0,9 millió tonna többlet tej termelését igényli a 2030-ig prognosztizált keresletnövekedés hatására.**
  - **EU sajt- és vajkivitele +4-5% 2022-ben (Európai Bizottság)**
  - **Kedvező exportkilátások (Kína)**
-

Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv elfogadási folyamata

A tervek elfogadási folyamata I.

- A **KAP Stratégia Terv** válik a támogatási rendszer alapjává, amely mindkét pillér támogatási jogcímeinek döntő többségét magába foglalja.
- A magyar terv **benyújtási időpontja**: 2021. december 30.
- A Bizottság **3 hónapon belül teheti meg az észrevételeit** (*observation letter*).
- A **terv elfogadására 6 hónap** áll majd a Bizottság rendelkezésére (a módosítások elbírálására 3 hónap).
- A tervet a Bizottság formálisan, **határozatban hagyja jóvá**. Részleges elfogadásra korlátozott keretek között van csak lehetőség.
- A terv **módosítására évente egyszer** lesz lehetőség (+3 extra lehetőség a ciklus alatt).

A tervek elfogadási folyamata II.

Kockázatok:

- Az elbírálás számos **szubjektív elemet** tartalmaz.
- **„Stop the clock” mechanizmus:** a Bizottság észrevételeinek megválaszolásáig a 6 hónapos határidő felfüggesztésre kerül.
- A gazdasági, társadalmi és környezeti **célok közötti egyensúly** indokolatlan mértékben eltolódhat.
- **Az idő a nemzeti kormányokat szorítja,** akik komoly felelősséggel bírnak a gazdák felé a 2023-as első kifizetések tekintetében a jogbiztonság megteremtésében.
- Kiemelten **fontos a folyamatos párbeszéd** a folyamatban.

Menetrend

IDŐPONT	MÉRFÖLDKŐ
2020. december 17.	Megállapodás az MFF-ről.
2021. január 1.	Az új költségvetési ciklus és KAP átmeneti időszak kezdete.
2021. június	Politikai megállapodás a KAP-reform csomagról
2021. december 6.	Az alap jogi aktusok megjelenése a Hivatalos Lapban
2021. december	<ul style="list-style-type: none"> • Az uniós végrehajtási jogszabályok elfogadása. • A stratégiai tervek véglegesítése és hivatalos benyújtása.
2021. december 31.	A tagállami stratégiai tervek benyújtási határideje.
2022 folyamán	<ul style="list-style-type: none"> • A stratégiai terv, majd a nemzeti jogszabályok elfogadása. • Az intézményrendszer felkészítése az új szabályrendszerre, informatikai fejlesztések. • A termelők tájékoztatása, felkészítése.
2023. január 1.	Az új KAP indulása.

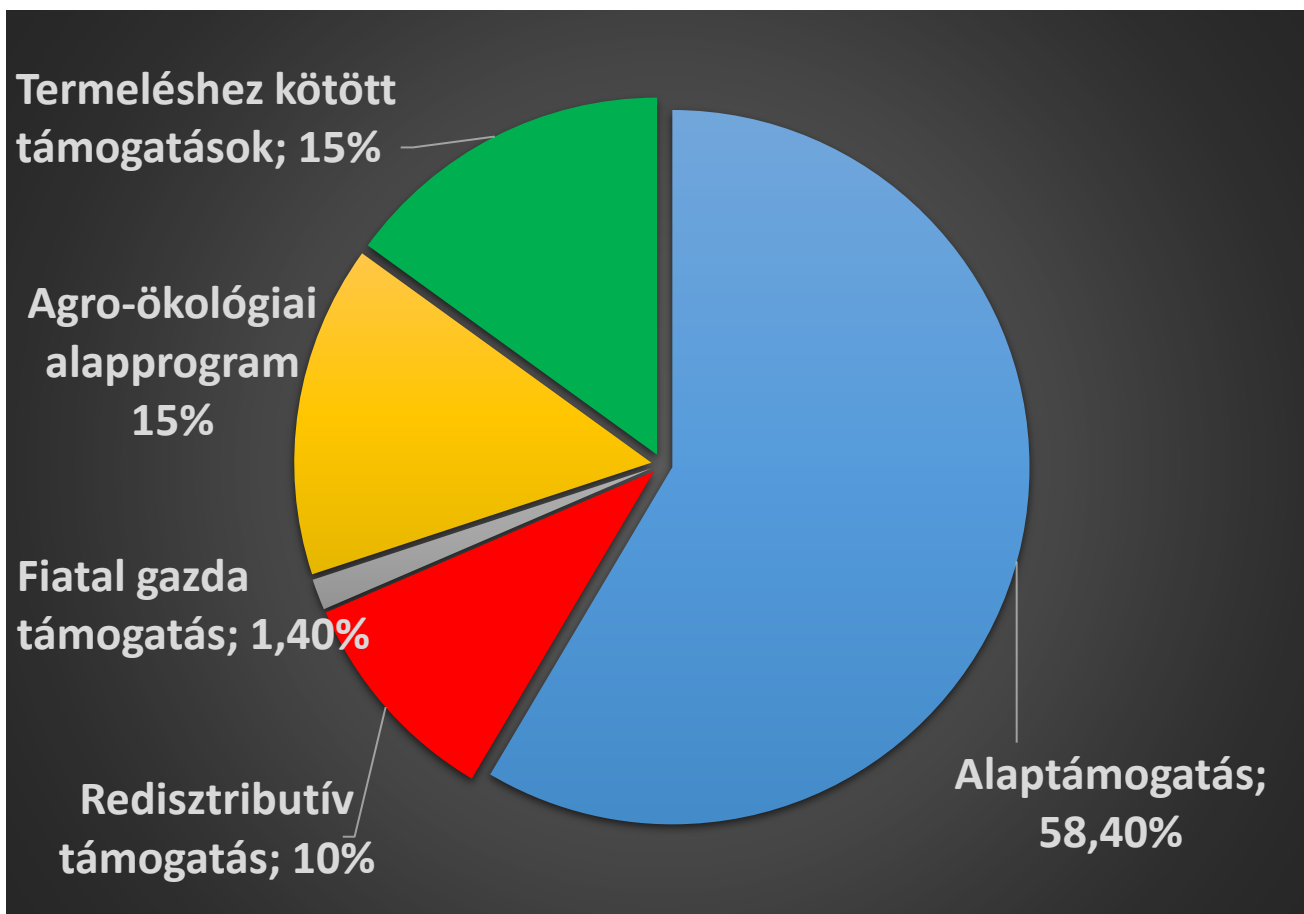
**Milyen szerkezetben igényelhetnek
közvetlen támogatásokat a
tejtermelő gazdaságok 2023-tól?**

TERVEZET

Közvetlen támogatások I.

Teljes magyar közvetlen támogatási keret 25%-os átcsoportosítással a KAP második pilléréből:

1 347,4 millió EUR/év.

A közvetlen támogatási jogcímek szerkezete

2022		2023
SAPS		Alaptámogatás
Zöldítés		Agro-ökológiai alapprogram (AÖP) (önkéntes)
Fiatal gazda támogatás		Fiatal gazda támogatás
Termeléshez kötött támogatás:		Termeléshez kötött támogatás:
• Tejhasznú tehén		• Tejhasznú tehén
• Szálas fehérjetakarmány		• Szálas fehérjetakarmány
VAGY Kistermelői támogatás		<i>Kistermelői támogatás</i>
		Redisztributív támogatás
Átmeneti nemzeti támogatás:		Átmeneti nemzeti támogatás:
• Tej ÁNT		• Tej ÁNT

Jogcímszintű változások I. - Alaptámogatás

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (BISS)

- A jelenlegi SAPS és zöldítés jogcímeit váltja fel.
- Bővítésre kerül a támogatható terület.
- *A benyújtott tervben szereplő tervezett fajlagos érték: 157,9 EUR/ha.*
- *Tervezett éves keretösszeg: ~789,7 millió EUR.*

Jogcímszintű változások II. - Redisztribúció

*A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő
jövedelemtámogatás (CRISS)*

- **Új jogcím**, amely praktikusán a kistermelői támogatás és a degresszió/capping elemeit váltja fel.
- Minden 1 200 hektárnál kisebb gazdaság első hektárjaira nyújtana többletkifizetést.
- *A benyújtott tervben szereplő két lépcsőfok : 1-10 ha: 54,8 EUR/ha; 11-300 ha: 27,4 EUR/ha (Cél a 2:1 arány megtartása.)*
- *Min. kiadási arány: 10%.*
- *Tervezett éves keretösszeg: ~134 millió EUR.*

Jogcímszintű változások III. – Fiatal gazda támogatás

*Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő
jövedelemtámogatás (CIS-YF)*

- A jelenlegi jogcím továbbvitele, de **kedvezőbb feltételek** mellett:
  - 90-ről **300 hektárra nőne a területi korlát.**
  - **Közel háromszorosára nőne a fajlagos** támogatási érték.
- A folytonosság biztosított az „átmeneti fiatal gazdák” számára.
- *A benyújtott tervben szereplő tervezett fajlagos érték: 157,3 EUR/ha.*
- *Tervezett éves keretösszeg: ~18,7 millió EUR.*

Jogcímszintű változások IV. – Agro-ökológiai alapprr.

Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek („eco-schemes”)

- Új, **AKG típusú** támogatás az I. pillérben
- Tagállami szinten kötelező, de gazdálkodói szinten **önkéntes**.
- **Éves**, hektáronkénti (vagy állategység alapú) kifizetés.
- A minimum-követelményeken és a kondicionalitási rendszeren **túlmutató**, az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazása.
- *A benyújtott tervben szereplő tervezett fajlagos érték: 80,85 EUR/ha.*
- *Minimális kiadási arány: 25% (12,5%-ra csökkenthető).*
- *Tervezett éves keretösszeg: ~202 millió EUR.*

Jogcímszintű változások V. – Termeléshez kötött tám.

Termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS)

- A támogatott ágazatok köre, illetve a jogosultsági feltételek érdemben nem változnak.
- Az ágazati forrásfelosztás is csak kis mértékben módosulna.
- A feltételrendszer 2023-tól összhangban kell legyen a víz keretirányelvvel.
- *Max. kiadási arány: 13+2%.*
- *Tervezett éves keretösszeg: ~202 millió EUR.*

Jogcímszintű változások VI. – Átmeneti nemzeti tám.

- A támogatott ágazatok köre, illetve a jogosultsági feltételek nem változtathatóak.
- A fokozatos kivezetés tovább folytatódik, évi 5 százalékponttal.
- **Lehetőség van a referencia időszak frissítésére, legfeljebb 2018-ig.** Ez a gyakorlatban a bázisjogosultságok újraosztását jelenti.
- A fajlagos összegek és a tényleges éves borítékok a jövőben is a hazai költségvetés függvényében alakulnak.

Közvetlen támogatások – **Tervezett** fajlagos értékek

Jogcímek	EUR	HUF
Alaptámogatás	157,94	57 648
Redisztributív támogatás		
1-10 ha	54,83	20 013
10-300 ha	27,44	10 016
Fiatal gazda támogatás	157,33	57 425
Agro-ökológiai alapprogram (AÖP)	80,85	29 510
Tejhasznú tehéntartás	316,99	115 701
Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés	64,17	23 422

365 HUF/EUR árfolyamon

**Milyen vidékfejlesztési támogatási
lehetőségek lesznek 2023-tól?**

TERVEZET

Agrár- és élelmiszeripari beruházási támogatásokhoz kapcsolódó főbb célok, prioritások

- Hatékony, magas hozzáadott értéket termelő mezőgazdaság és élelmiszeripar
- A termelés költséghatékonyságának növelését célzó beruházások támogatása (hozzáadott érték/hektár)
- A pénzügyi megalapozottság, termékpályás együttműködések és a fenntarthatósági szempontok szerepének növelése a komplex beruházásoknál
- Kiemelt a termelői együttműködések közös fejlesztéseinek, beruházásainak ösztönzése
- Beruházási intézkedésekre a KAP II. pillér forrásainak 51%-át tervezzük fordítani.

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

- Versenyképesség, hozzáadott érték fokozása.
  - Legalább 10.000 euró értékű minimális üzemméret.
  - Az előző évi árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származzon.
  - Max. 15 millió EUR/projekt.
  - A támogatás intenzitás alapesetben 50%-os.
  - Fiatal mezőgazdasági termelő, gazdaságátadás +15%, termelői együttműködés, öko gazdálkodás: +10% támogatás adható.
-

Élelmiszeripar támogatása a KAP Stratégiai Tervben

Jogosultak: **mezőgazdasági termelők** (*előző évi árbevétele legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik*) és **egyéb természetes és jogi személyek vállalkozásmérettől függetlenül, Annex I. megkötés nélkül,**

- Támogatási összeg: max. 15 millió EUR/projekt.
- A támogatás maximális mértéke alapesetben a jogosult költségek 50%-a. Termelői együttműködések: +10%.
- Kiválasztásnál nagyobb hangsúly: exportképesség, termékpálya kapcsolatok, a beszállító termelők felé történő üzleti kapcsolatok minősége.
- **Új:** a kis- és közepes élelmiszer-feldolgozók saját értékesítési hálózatának, szakboltjainak fejlesztése.

Állatjóléti támogatások a KAP Stratégiai Tervben

- Minden támogatható állatfaj esetében tervezünk állatjóléti támogatást.
  - VP támogatások: szarvasmarha, sertés, baromfi, kiskérődző, méh állatjólét
  - Szarvasmarha: külön dedikált forrás a tejhasznú és a húshasznú ágazatnak.
  - A Vidékfejlesztési Programban megkezdett támogatások folytatása várható.
  - Új szabályok, átdolgozott egységköltségek alapján már 2023-tól indulhatnak a kötelezettségvállalások.
-

Állatjóléti támogatások a KAP Stratégiai Tervben

Tejelő szarvasmarha állatjólét: A program az állattartás fejlesztését célozza, támogatást biztosítva az állatok javát szolgáló állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

Kedvezményezettek: Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők

Jogosultsági kritériumok

- A Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állat tartása.
- Hatósági igazolás a tartási helynek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak való megfeleléséről.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Kötelezettségvállalások: Állatsűrűségre, gondozói felügyeletre, preventív beavatkozásokra, fejési technológiára, takarmányozásra vonatkozó vállalás

Minőségrendszerek, minőségbiztosítási rendszerek támogatása a KAP Stratégiai Tervben

Cél: az Unió által elismert minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok versenyképességének növelése, a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban, valamint a minőségrendszerben résztvevő felek közötti együttműködés erősítése.

Támogatható tevékenységek:

- új eredetmegjelölések és földrajzi jelzések (OEM/OFJ/FJ), hagyományos különleges termékek elismertetése;
- meglévő uniós és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozás;
- minőségrendszerekhez kapcsolódó tájékoztatási és promóciós tevékenységek;

Új: Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása.

Maximális támogatás: 500 000 EUR/projekt.

Termelői csoportosulások és Rövid Ellátási Láncok támogatása a KAP Stratégiai Tervben

Termelői csoportok, termelői szervezetek, (új elem) szakmaközi szervezetek támogatása:

Cél: a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, erősítése.

- Létrehozási támogatás nyújtható az újonnan megalakuló termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek és szakmaközi szervezeteknek legfeljebb 5 évig degresszív mértékben.
- Új tevékenység (pl.: a tagság, termékkör bővítése, feldolgozottság fokozása) esetén a támogatási időszak alatt meg kell valósítani az adott időszakra vonatkozó új tevékenységeket tartalmazó együttműködési tervet.

Támogatás mértéke mindkét esetben: max. 500 ezer EUR.

Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért:

- A rövid ellátási láncban (REL) való részvétel a termelők számára kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyökkel jár, növeli a fogyasztók és a termelők közötti bizalmat.
- Kedvezményezett: a REL termelői és fogyasztói együttműködés, amelyben legalább 2 szereplő vesz részt.
- Támogatás mértéke: max. 500 ezer EUR.

Köszönöm a figyelmüket!
